

ÎNCHEIERE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Societatea Comercială ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Firma Comercială de Producție ”Dacia-Agrochim” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă,

la cererea reconvențională depusă de Societatea Comercială ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Comerciale ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile,

constată:

La data de 02 martie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC ”Dacfruct” SRL, intervenient accesoriu FCP ”Dacia-Agrochim” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă.

Pe parcursul examinării cauzei, SC ”Dacfruct” SRL a depus acțiune reconvențională împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

S-au transmis în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA, pentru a fi vândute, bunurile ipotecate conform contractului de ipotecă nr, C07349 din 21

septembrie 2007 în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 și nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011 și anume terenurile cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei.

S-a încasat de la SC "Dacfruct" SRL în beneficiul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” SA suma de 25 454,50 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

Cererea reconvențională depusă de SC "Dacfruct" SRL s-a respins.

Prin decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SC "Dacfruct" SRL, s-a casat hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriai Orhei, sediul Central în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

În rest, hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriai Orhei, sediul Central s-a menținut.

La 15 octombrie 2019, SC "Dacfruct" SRL a depus cerere, prin care a solicitat emiterea unei hotărâri suplimentare referitor la încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat (f.d. 68-70 Vol. III).

Prin decizia suplimentară din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea depusă de SC "Dacfruct" SRL cu privire la emiterea unei decizii suplimentare.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul SC "Dacfruct" SRL suma de 8 673,75 de lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel.

La 16 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și împotriva deciziei suplimentare din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea acestora cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 10 martie 2020, SC "Dacfruct" SRL, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 282 alin. (1) din Codul civil (în vigoare de până la 01 martie 2019).

În motivarea cererii, SC "Dacfruct" SRL a menționat că în conținutul cererii de recurs, BC „Moldova-Agroindbank” SA a invocat prevederile art. 282 alin. (1) din Codul civil (în vigoare de până la 01 martie 2019), care urmează a fi aplicate de Colegiul Civil al Curții Supreme de Justiție la examinarea recursului.

A specificat că prevederile art. 282 alin. (1) din Codul civil (în vigoare de până la 01 martie 2019), contravin art. 4, 7, 20, 26, 46, 54 și 127 din Constituție, art. 1 și 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și art. 1 Primului Protocol Adițional la Convenție.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de SC ”Dacfruct” SRL, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel, Colegiul consideră că aceasta urmează a fi respinsă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la data de 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu

Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Așadar, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ din Codul de procedură civilă și § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate.

Curtea Supremă de Justiție, nu are în competență de a decide admisibilitatea sesizării, întrucât Curtea Constituțională a constatat că sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Astfel aplicând raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, Colegiul reține următoarele.

Verificând întrunirea de către autorul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că la cazul speței lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că litigiului dedus judecății sunt aplicabile prevederile art. 454 alin. (2) din Codul civil (în vigoare de până la 01 martie 2019), precum și prevederile contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011.

Prin urmare, Colegiul constată că solicitarea SC ”Dacfruct” SRL, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 282 alin. (1) din Codul civil (în vigoare de până la 01

martie 2019) este neîntemeiată, dat fiind faptul că speței în cauză nu sunt aplicabile prevederile respective.

Din considerentele menționate, Colegiul consideră că cererea depusă de SC "Dacfruct" SRL, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 12¹ și art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Societatea Comercială "Dacfruct" Societate cu Răspundere Limitată, prin intermediul avocatului Pitihin Pavel, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială "Moldova-Agroindbank" Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale "Dacfruct" Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Firma Comercială de Producție "Dacia-Agrochim" Societate cu Răspundere Limitată cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă,

la cererea reconvențională depusă de Societatea Comercială "Dacfruct" Societate cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Comerciale "Moldova-Agroindbank" Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dosarul nr. 2ra-400/20

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Central) V. Cupcea

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Firma Comercială de Producție ”Dacia-Agrochim” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă,

la cererea reconvențională depusă de Societatea Comercială ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Comerciale ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Societatea Comercială ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată și s-a casat parțial hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriai Orhei, sediul Central,

împotriva deciziei suplimentare din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 02 martie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC ”Dacfruct” SRL, intervenient accesoriu FCP ”Dacia-Agrochim” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă.

În motivarea acțiunii, BC „Moldova-Agroindbank” SA a indicat că conform contractului de credit nr. C08242 din 18 iulie 2008 și Acordurilor adiționale

nr. C08268-A din 07 august 2008, nr. C09197 din 01 iulie 2009, nr. C09366 din 29 decembrie 2009, nr. C10404-A din 30 decembrie 2010 și nr. C11410 din 29 decembrie 2011, a acordat FCP "Dacia-Agrochim" SRL un credit în sumă de 1 171 000 euro și 255 000 dolari SUA, cu termenul limită de rambursare la data de 31 decembrie 2014.

A specificat reclamantul că în scopul rambursării creditului primit și achitării dobânzii calculate pentru utilizarea lui, SC „Dacfruct” SRL în temeiul contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, a ipotecat bunuri imobile în sumă de 5 090 900 lei.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a invocat că FCP "Dacia-Agrochim" SRL nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor primite și achitarea dobânzilor calculate pentru utilizarea lui, încalcând astfel prevederile contractului de credit referitor la executarea obligațiilor.

A declarat că prin notificările expediate în adresa FCP "Dacia-Agrochim" SRL, Banca a solicitat transmiterea benevolă în posesie a bunurilor ipotecate pentru a fi înstrăinate, însă notificările nu au fost executate.

Astfel la situația din 10 martie 2015, datoria FCP "Dacia-Agrochim" SRL față de Bancă a constituit suma de 1 199 732,53 de euro și 41 745,98 de dolari SUA.

BC „Moldova Agroindbank” SA a solicitat transmiterea în posesie pentru a fi înstrăinate terenurile agricole cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei și încasarea sumei de 25 454,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, SC "Dacfruct" SRL a depus acțiune reconvențională împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii reconvenționale, SC "Dacfruct" SRL a menționat că este proprietarul bunurilor imobile grevate cu ipotecă în baza contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale și anume terenurile agricole cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei.

De asemenea, a reiterat că la 21 septembrie 2007, între BC „Moldova Agroindbank” SA și SC "Dacfruct" SRL a fost încheiat contractul de ipotecă nr. C07349, prin care au fost transmise în ipotecă Băncii, întru garantarea contractului de credit nr. C06276 din 23 octombrie 2006 în sumă de 1 300 000 lei, terenurile agricole cu suprafața de 7 9899 ha și 9,9867 ha.

Ulterior, la data de 18 iulie 2008, părțile au semnat Acordul adițional nr. C08242-G, prin care a fost modificat obiectul contractului de ipotecă în partea obligațiilor garantate, fiind inclusă și obligația nr. C08242 din 18 iulie 2008 în valoare de 1 600 000 euro, cu termenul de rambursare la 15 iulie 2009.

Ulterior, la 01 iulie 2009, contractul de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, a fost modificat prin Acordul Adițional nr. C09197-E, prin care părțile contractante au modificat obiectul contractului de ipotecă, fiind indicat că ipoteca instituită asupra celor două terenuri vor garanta obligația nr. C08242 din 18 iulie 2008, în baza căreia s-a eliberat creditul în valoare de 1 600 000 euro, însă deja în valoare de 1 171 000 euro și 255 000 euro, cu termenul limită de rambursare – martie 2010.

La fel, a reiterat că la 29 decembrie 2009 a fost semnat Acordul adițional, prin care părțile au prelungit perioada de rambursare a obligației nr. C08242 din 18 iulie 2008, stabilind data de 30 aprilie 2012, fiind modificat și obiectul contractului de ipotecă în partea completării bunurilor imobile grevate, cu terenul agricol cu suprafața de 8,2798 ha, iar prin Acordul adițional nr. C11413 din 29 decembrie 2011, perioada de rambursare a aceleiași obligații a fost extinsă până în decembrie 2014.

Deci a invocat că atât contractul de ipotecă, cât și Acordurile adiționale sunt afectate de nulitate, fiind semnate în lipsa deciziei asociațiilor SC ”Dacfruct” SRL privind transmiterea în ipotecă a terenurilor menționate întru garantarea obligațiilor în sumă de 1 300 000 lei, 1 171 000 euro și 255 000 dolari SUA.

Or, administratorul care a semnat contractul de ipotecă și Acordurile adiționale, a acționat fără împuterniciri, în lipsa unei hotărâri a Adunării Generale a Asociațiilor, fapt ce duce la nulitatea acestora.

A solicitat SC ”Dacfruct” SRL declararea nulității contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242 din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, precum și dispunerea radierii înscrierilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile (f.d.106-108 Vol.I).

Pe parcursul examinării cauzei, SC ”Dacfruct” SRL a depus cerere, prin care a invocat tardivitatea acțiunii depuse de BC „Moldova-Agroindbank” SA (f.d. 91-95 Vol. II).

Prin hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

S-au transmis în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA, pentru a fi vândute, bunurile ipotecate conform contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 și nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011 și anume terenurile cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei.

S-a încasat de la SC ”Dacfruct” SRL în beneficiul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” SA suma de 25 454,50 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

Cererea reconvențională depusă de SC ”Dacfruct” SRL s-a respins.

Prin decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SC ”Dacfruct” SRL, s-a casat hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central în partea admiterii cererii de chemare în judecată

depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

În rest, hotărârea din 20 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central s-a menținut.

La 15 octombrie 2019, SC ”Dacfruct” SRL a depus cerere, prin care a solicitat emiterea unei hotărâri suplimentare referitor la încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat (f.d. 68-70 Vol. III).

Prin decizia suplimentară din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea depusă de SC ”Dacfruct” SRL cu privire la emiterea unei decizii suplimentare.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul SC ”Dacfruct” SRL suma de 8 673,75 de lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel.

La 16 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și împotriva deciziei suplimentare din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea acestora cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul BC „Moldova-Agroindbank” SA, în motivarea recursului a invocat aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material.

Recurentul a specificat că instanța de apel greșit a interpretat prevederile art. 267 alin. (1), 271 și 272 din Codul civil, or, conform art. 282 alin. (1) din Codul civil, prescrierea unui drept garantat prin gaj nu împiedică pe cel îndreptățit să ceară satisfacerea din bunul grevat.

Astfel recurentul a specificat că Banca este în drept să ceară satisfacerea din bunurile gajate Băncii de către SC ”Dacfruct” SRL chiar și în cazul prescripției dreptului garantat prin gaj.

De asemenea, conform art. 454 alin. (2) din Codul civil, gajul este condiționat în timp de durata obligației principale, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Prin urmare a reiterat că este eronată afirmația instanței de apel cu referire la faptul că termenul de prescripție a început să curgă din data de 28 februarie 2011 și respectiv data de 22 martie 2011 (data notificării debitorului și garantului ipotecar), or, expedierea notificărilor reprezintă măsuri de inițiere a executării dreptului de ipotecă și data acestor măsuri nu poate constitui data începerii termenului de prescripție.

Referitor la dezacordul cu decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, recurentul a menționat că nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, astfel fiind lipsit de dreptul de a participa la ședința de judecată din 24 octombrie 2019 și a prezenta probe vis-a-vis de cererea suplimentară depusă de SC ”Dacfruct” SRL privind încasarea cheltuielilor de judecată.

La 30 ianuarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, fiind recepționat de

FCP "Dacia-Agrochim" SRL la data de 04 februarie 2020, iar de către SC "Dacfruct" SRL la data de 11 februarie 2020 (f.d. 95-96 Vol. III).

La 26 februarie 2020, SC "Dacfruct" SRL a depus referință la recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 10 octombrie 2019, iar decizia suplimentară la data de 24 octombrie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA la 16 ianuarie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 04 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

S-a stabilit că potrivit contractului de credit nr. C08242 din 18 iulie 2008 și Acordurilor adiționale nr. C08268-A din 07 august 2008, nr. C09197 din 01 iulie 2009, nr. C09366 din 29 decembrie 2009, nr. C10404-A din 30 decembrie 2010 și nr. C11410 din 29 decembrie 2011, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat FCP "Dacia-Agrochim" SRL un credit în sumă de 1 171 000 euro și 255 000 dolari SUA, cu termenul limită de rambursare la data de 31 decembrie 2014.

Întru asigurarea rambursării creditului primit și achitării dobânzii calculate pentru utilizarea lui, SC „Dacfruct” SRL, în temeiul contractului de ipotecă

nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, a ipotecat bunuri imobile în sumă de 5 090 900 lei.

FCP "Dacia-Agrochim" SRL nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor primite și achitarea dobânzilor calculate pentru utilizarea lui, încălcând, astfel prevederile contractului de credit referitor la executarea obligațiilor.

Astfel la situația din 10 martie 2015, datoria FCP "Dacia-Agrochim" SRL față de Bancă a constituit suma de 1 199 732,53 de euro și 41 745,98 de dolari SUA.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, BC „Moldova Agroindbank” SA a solicitat transmiterea în posesie pentru a fi înstrăinate terenurile agricole cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei și încasarea sumei de 25 454,50 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Totodată, SC "Dacfruct" SRL a înaintat acțiune reconvențională împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 și Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile, invocând că este proprietarul terenurilor agricole cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei, grevate cu ipotecă în baza contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale, iar contractul de ipotecă și Acordurile adiționale sunt afectate de nulitate, dat fiind faptul că au fost semnate în lipsa deciziei asociaților SC "Dacfruct" SRL privind transmiterea în ipotecă a terenurilor menționate întru garantarea obligațiilor în sumă de 1 300 000 lei, 1 171 000 euro și 255 000 dolari SUA.

Judecând prezenta cauză, prima instanță a concluzionat referitor la admiterea acțiunii, cu transmiterea în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA, pentru a fi vândute, bunurile ipotecate conform contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007 în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008 și nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011 și anume terenurile cu suprafața de 7,9899 ha, 8,2798 ha și 9,9867 ha, amplasate în extravilanul satului Sirota, comuna Crihana, raionul Orhei.

Totodată, prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de SC "Dacfruct" SRL.

Contestând cu apel hotărârea primei instanțe, SC "Dacfruct" SRL a invocat tardivitatea acțiunii depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Judecând pricina în ordine de apel, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei apelului declarat de SC "Dacfruct" SRL, cu casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu emiterea în această parte a unei nou hotărâri, prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că la 09 noiembrie 2013, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus la Judecătoria Orhei acțiune împotriva aceluiași pârât, formulând aceleași pretenții, astfel la data respectivă cunoștea despre încălcarea dreptului său și apariția circumstanțelor și situației care îi permiteau adresarea cu acțiune în instanță întru apărarea drepturilor încălcate.

În același context, instanța de apel a stabilit că debitorul FCP ”Dacia-Agrochim” SRL se află în procedura de insolvență din 21 martie 2011, situație cunoscută de creditor.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că dreptul Băncii de a se adresa cu acțiune către debitorul gajist a apărut cu mult mai înainte de 3 ani din data când Banca s-a adresat cu cerere de chemare în judecată și deci în astfel de circumstanțe acțiunea a fost depusă în instanță peste termenul prevăzut de lege, fiind una prescrisă și care în consecință urmează a fi respinsă ca tardivă.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanța de apel este eronată.

La caz, Colegiul reține că în motivarea concluziilor sale, instanța de apel a făcut referire la prevederile art. 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), care prevede că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 4 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142 din 26 iunie 2008 (în vigoare la momentul încheierii contractului de ipotecă), ipoteca se instituie în vederea garantării executării obligației și reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația garantată, fiind condiționată în timp de durata acesteia, dacă legea sau contractul de ipotecă nu prevede altfel.

Valabilitatea ipotecii depinde de valabilitatea obligației garantate cu ipotecă.

Conform art. 454 alin. (2) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj, reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația principală și este condiționat în timp de durata acesteia dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

La caz, instanța de recurs menționează că potrivit contractului de credit nr. 08242 din 18 iulie 2008, în redacția Acordurilor adiționale nr. C08268-A din 07 august 2008, nr. C09197 din 01 iulie 2009, nr. C09366 din 29 decembrie 2009, nr. C10404-A din 30 decembrie 2010 și nr. C11410 din 29 decembrie 2011, FCP ”Dacia-Agrochim” SRL a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA un credit în sumă de 1 171 000 euro și 255 000 dolari SUA cu termenul final de rambursare la 31 decembrie 2014.

De asemenea, întru asigurarea rambursării creditului primit de către FCP ”Dacia-Agrochim” SRL și dobânzilor calculate pentru utilizarea acestuia, SC ”Dacfruct” SRL, conform contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, a ipotecat Băncii bunuri imobile în sumă de 5 090 900 lei.

Conform pct. 4.1 din contractul de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, contractul de ipotecă și toate celelalte obligații ale debitorului gajist vor înceta la data când creditorul gajist va remite debitorului gajist o notificare, ce confirmă îndeplinirea completă a obligațiilor garantate. Asemenea notificare va fi remisă de către debitorul gajist din contul și la solicitarea debitorului gajist, în termenele cele mai scurte posibile după îndeplinirea de către debitorul gajist a tuturor obligațiilor garantate (f.d. 25 Vol. I).

La fel, conform pct. 4 din Acordul adițional nr. C08242-G la contractul de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, ipoteca reprezintă o garanție reală, continuă și indivizibilă și va exista până la executarea deplină de către debitorul gajist și FCP "Dacia-Agrochim" SRL a obligațiilor garantate (f.d. 27 Vol. I).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că contractul de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, acționează pînă la achitarea deplină a tuturor sumelor obligațiilor garantate.

Astfel Colegiul statuează că prin clauzele contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, termenul contractului nu a fost limitat la stabilirea unei date calendaristice, or părțile au prevăzut termenul de valabilitate al contractului de ipotecă anume pînă la îndeplinirea de către debitorul gajist a obligațiilor garantate.

Prin urmare, prevederile contractului de ipotecă se referă la un termen care este determinabil în funcție de stingerea obligațiilor garantate.

Avînd în vedere cele menționate, Colegiul consideră că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA este una prescrisă, motiv pentru care acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Or, prevederile contractului de ipotecă nr. C07349 din 21 septembrie 2007, în redacția Acordurilor adiționale nr. C08242-G din 18 iulie 2008, nr. C09197-E din 01 iulie 2009, nr. C09366-K din 29 decembrie 2009 și nr. C11413 din 29 decembrie 2011, sunt suficient de clare și exacte și nu trezesc niciun fel de dubiu sau incertitudine în ceea ce privește termenul contractului de ipotecă.

Prin urmare, instanța ierarhic inferioară neîntemeiat a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, fapt ce condiționează necesitatea examinării cauzei pe marginea fondului.

Avînd în vedere cele menționate și ținînd cont de faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei și a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv, instanța de recurs fiind în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, de a casa integral decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și decizia suplimentară din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și decizia suplimentară din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Firma Comercială de Producție ”Dacia-Agrochim” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă,

la cererea reconvențională depusă de Societatea Comercială ”Dacfruct” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Băncii Comerciale ”Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de ipotecă și Acordurilor adiționale, radierea înscrisurilor cu privire la ipotecă și preavizelor din Registrul bunurilor imobile, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari